

آثار جهانی شدن بر مدیریت دولتی در ایران

فرج‌اله رهنورد^۱، مرضیه محبی دلیگانی^۲

چکیده: تحولاتی که جهانی شدن در عرصه‌های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی ایجاد می‌کند، بی‌شک آثاری را نیز بر مدیریت دولتی هر کشوری به جا می‌گذارد. هدف این پژوهش، بررسی آثار جهانی شدن بر مدیریت دولتی از دید خبرگان مدیریت دولتی در ایران است. پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی است و با رویکرد قیاسی به صورت مقطعی و پیمایشی اجرا شده است. جامعه آماری آن ۹۳ نفر از اساتید مدیریت دولتی دانشگاه‌های شهر تهران است. با توجه به جدول مورگان، از این تعداد ۷۵ خنجره برای حجم نمونه انتخاب شدند و پرسشنامه‌ها در اختیار آنان قرار گرفت. نتایج نشان می‌دهد در ایران، جهانی شدن در ابعاد فرهنگی/ فنی تحقق یافته، ولی هنوز در ابعاد اقتصادی و سیاسی اجتماعی محقق نشده است. نتایج نشان دهنده تسلط دیدمان اداره امور عمومی سنتی در ایران است. در نهایت، ابعاد سیاسی اجتماعی و فرهنگی فنی جهانی شدن بر مؤلفه‌های پایه نظری و ذی‌بفایان اداری مدیریت دولتی اثرگذار است و بُعد اقتصادی بر مؤلفه‌های پاسخگویی و اختیارات اداری تأثیر می‌گذارد، اما بر سایر مؤلفه‌های مدیریت دولتی هنوز تأثیری نداشته است.

واژه‌های کلیدی: اداره امور عمومی سنتی، جهانی شدن، مدیریت ارزشی‌های همگانی، مدیریت دولتی نوین، مدیریت دولتی.

۱. دانشیار مدیریت دولتی، مؤسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی، تهران، ایران.
۲. کارشناس ارشد مدیریت دولتی، مؤسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی، تهران، ایران.

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۵/۰۴/۰۱

تاریخ پذیرش نهایی مقاله: ۱۳۹۵/۰۶/۲۸

نویسنده مسئول مقاله: مرضیه محبی دلیگانی

E-mail: m.mohebi275@gmail.com

مقدمه

در دهه‌های اخیر، به‌خصوص پس از فروپاشی بلوک شرق و غرب، جهانی‌شدن به‌عنوان یکی از عوامل مؤثر بر مدیریت دولتی که هیچ دولتی نمی‌تواند آن را نادیده بگیرد، پدید آمد و موضوع آثار جهانی‌شدن بر مدیریت دولتی را فرازروی محققان قرار داد، جهانی‌شدن شکل تازه‌ای به روابط اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی داد و همه دولت‌ها و دولت‌مردان را در برابر این پدیده رو به رشد به فکر فرو داشت: به‌طوری که اغلب دولت‌ها از پیله دیدگاه‌های سنتی خود در آمدند و به سوی دهکده جهانی حرکت کردند.

هرچند در خصوص اثرهای جهانی‌شدن بر مدیریت دولتی اتفاق نظر وجود دارد، در نوع و چگونگی آثاری که بر جای می‌گذارد میان دانشمندان اختلاف نظر شایان توجهی می‌شاهد می‌شود. برای مثال فرازمنند (۱۹۹۹) معتقد است جهانی‌شدن، بازآراییم‌های فکری جدیدی را شکل می‌دهد. به دنبال آن، جریست (۲۰۰۵) به این نتیجه رسیده است که مدیریت دولتی برای مواجهه با جهانی‌شدن، باید از دیدگاه سنتی خود بیرون بیاید و با رویکرد تطبیقی به جلو حرکت کند. دنهارت و دنهارت (۲۰۰۰) بر تغییر نگرش از مبتیزی‌مداری به شهروندگرایی تأکید دارند. از سوی دیگر، جهانی‌شدن در قرن بیست و یک بحران‌های حاکمیت (گوگس، ۲۰۱۳) و پاسخگویی را به‌وجود آورد که در نتیجه این دو بحران، بحران سومی به نام مشروعیت ایجاد شد (هولستون، ۲۰۰۰؛ فرازمنند، ۲۰۰۹). همچنین گستل (۲۰۰۸) علاوه بر بحران مشروعیت، بحران‌های عدالت، بهروری و هویت را از آثار دیگر جهانی‌شدن می‌داند. در حلیکه گوگسل (۲۰۰۴) معتقد است جهانی‌شدن برای دولت‌ها همراه خود بحران حاکمیت به ارمغان نمی‌آورد و همچنین قدرت دولت‌ها، در مواجهه با این پدیده به قوت خود باقی است.

در سال‌های اخیر، مدیریت دولتی در ایران نیز با گسترش پدیده جهانی‌شدن با چالش‌هایی مواجه شده است. برخی اندیشمندان آن را با رویکرد جهانی‌سازی، پدیده متفی تلقی می‌کنند و گروهی دیگر بر روند طبیعی آن تأکید دارند (آزایلیسی، ۲۰۰۱؛ فیس و هیرش، ۲۰۰۵). شیرودی (۱۳۸۴) با نگاه انتقادی، تهدیدهای جهانی‌شدن را تضعیف حاکمیت دولت، جذب سرمایه‌گذاران ایرانی و تحمیل فرهنگ غرب در ایران می‌داند. از سوی دیگر، بیات و آزادواری (۱۳۸۹) در پژوهشی برای بررسی تأثیر جهانی‌شدن بر هویت ملی در ایران، به این نتیجه رسیدند که جوانان در برابر پدیده جهانی‌شدن هویت ملی خود را حفظ کرده و در برابر آن مقاومت می‌کنند.

با توجه به اثنای تنوین پرتامه چهارم توسعه، قانون مدیریت خدمات کشوری و پرتامه‌های تحول اداری بر مدیریت دولتی نوین در ایران، این سؤال مطرح می‌شود که تا چه حد اصلاحات

اداری و جهت گیری‌های توسعه را می‌توان به جهانی شدن یا بین‌المللی شدن نسبت داد. مطالعات پیر (۲۰۱۳) نشان می‌دهد در ژاپن، اصلاحات اداری مبتنی بر مدیریت دولتی نوین توسط نقش آفرینان یا مؤسسه‌های خارجی تحمیل شده است. اصلاحات اداری در سوئد هرچند شبیه ژاپن است، به تدریج و در طول زمان شکل گرفته است (وابستگی مسیر). در آمریکا اصلاحات اداری از مدل‌های شرکتی، مدیریت و مشتری‌مداری نشئت گرفته است.

با امعان نظر به مطالب پیش گفته، می‌توان گفت بررسی تأثیرگذاری جهانی شدن بر مدیریت دولتی، به تحقیقات تکمیلی نیاز دارد؛ بنابراین، سنجش آثار جهانی شدن بر مدیریت دولتی به‌صورت کمی، مسئله کلیدی این پژوهش است. همچنین نحوه سنجش جهانی شدن و مدیریت دولتی از جنبه‌های مجهول دیگر این پژوهش محسوب می‌شود. این تحقیق آثار عینی جهانی شدن بر مدیریت دولتی را با رویکردی تجربی به بحث می‌گذارد، اما به کمک بررسی دیدگاه تخنیکان مدیریت دولتی درباره این آثار، تلاش می‌کند این تأثیرگذاری را با رویکرد تفسیری مطالعه کند. نتایج این تحقیق می‌تواند در تدوین خط مشی‌های ملی و راهبردهای سازمانی کمک‌کننده باشد. گفتنی است، هیچ‌یک از تحقیقات مطالعه‌شده با رویکرد کمی به این موضوع پرداخته‌اند و هدیک از صاحب‌نظران، دیدگاه‌های خود را به‌صورت تفسیری بیان کرده‌اند.

پیشینه پژوهش

در خصوص اثرهای جهانی شدن بر مدیریت دولتی، مطالعات محدودی صورت گرفته است. نتایج پژوهش سزن (۲۰۰۶) نشان می‌دهد بیش از دو دهه است که دولت ترکیه به‌منظور تقویت اقتصاد بازار آزاد، روند بازسازی را طی می‌کند. مهم‌ترین پیآمد این بازسازی، سازمان‌های نظارتی و نقش مهم آنها در تصمیم‌گیری‌های حوزه سیاسی است. در ترکیه نقش دولت از منازعه‌گر به نظارتی تغییر یافته است که تمایل آن به‌صورت برنامه‌های کاربردی خصوصی‌سازی و مقررات‌زدایی، تضعیف نقش دولت در تولید، تجمع و توزیع و ایقاع نقش نظارتی خود به خط مقدم است. به‌طور مشابه، هموک و یی (۲۰۰۳) معتقدند رقابت در اقتصاد جهانی موجب بازسازی اداری در جهت ساده و کوچک‌سازی توسط رهبران حکومت چین شده است. نقش قدرتمند کمیسیون برنامه ریزی دولت برای محدود کردن دخالت خود بازتعریف شد. مقلات برپیش‌تویس و اجرای قوانین و مقررات جدید به‌منظور پاسخگویی به نیازهای اقتصاد بازار در حال توسعه و طراحی منلی مناسب برای تنظیم تنوع نیروی بازار تمرکز کرده‌اند، عمل بیرون‌سپاری و توانمندسازی کارکنان بخشی از اصلاحات در دوهه اخیر چین است.

صمتو (۲۰۱۳). معتقد است جهانی شدن موجب کارایی، بهره‌وری، مبتنری‌مداری، افزایش رقابت بخش دولتی با بخش خصوصی، محدود شدن دامنه بخش دولتی به دلیل سرمایه‌گذاران خارجی، تمرکز نداشتن، افزایش تعامل بخش خصوصی با بخش دولتی، پیشرفت در بخش فناوری، جایگزینی امنیت شغلی با کوچک‌سازی، کم شدن موانع ورود به بخش دولتی، مقررات‌زدایی و افزایش دامنه بخش خصوصی به‌ویژه در شرکت‌های چندملیتی شده است. از سوی دیگر، کاهش تعداد مشاغل، افزایش تعداد تقلب، افزایش جرایم اینترنتی، افزایش مشکلات ایمنی داخلی و خارجی، تأثیرات منفی بحران جهانی شدن بر صنعت هند است. در تکمیل آن، ابراهیم (۲۰۱۳) تعدادی از آثار منفی جهانی شدن بر آفریقا را کاهش قدرت مذاکره بین‌المللی آفریقا و توانایی مأمور در نظام بین‌المللی، فرسایش حاکمیت دولت به‌خصوص در مسائل اقتصادی و مالی و در نتیجه اعمال مدل‌ها، استراتژی‌ها و سیاست‌های توسعه در کشورهای آفریقایی توسط صندوق بین‌المللی پول، بانک جهانی و... آزادی نیروی کار و تسهیل «فرار مغزها» در کشورهای در حال توسعه در نتیجه کاهش بیشتر ظرفیت انسانی خود و... بیان می‌کند، البته وی به تعدادی از آثار مثبت جهانی شدن نیز اشاره کرده است که عبارت‌اند از: آسان‌سازی تعامل بین کشورهای و مردم از طریق فناوری اطلاعات و ارتباطات، آزاد کردن تجارت بین‌المللی و سرمایه‌گذاری خارجی و مسئولیت‌پذیری بیشتر رهبران نسبت به مردم خود و فشار به اتخاذ اقداماتی که مخالف با احساسات و عواطف اغلب مردم است.

تعریف مدیریت دولتی^۱

در خصوص مدیریت دولتی تعاریف بسیاری شده است. برخی از اندیشمندان ادعا کرده‌اند که مدیریت دولتی بخشی از مدیریت است و نظریه مناسب به‌منظور بررسی و مطالعه آن، نظریه مدیریت عمومی است. والدو (۱۹۷۵) معتقد است که مدیریت دولتی نوعی حرفه است و از رشته‌های مختلف و دیدگاه‌های گوناگون نشئت می‌گیرد. دنهارت (۱۹۸۴) مدعی است که در تعریف مدیریت دولتی باید بر سازمان‌های دولتی تمرکز شود نه مدیریت نهادهای دولتی. به سخن دیگر، باید مدیریت دولتی را به‌عنوان فرایند دید نه فعالیتی که درون یک مؤسسه دولتی رخ می‌دهد. در نتیجه دنهارت مدیریت دولتی را به مدیریت تغییر در پیگیری ارزش‌های اجتماعی مورد توافق عمومی تعریف می‌کند. این دیدگاه مدیریت دولتی را در نقش طراحی و اجرای ارزش‌های اجتماعی قرار می‌دهد و نوعی مبنای اخلاقی را برای مدیریت دولتی فراهم می‌کند.

به زعم تومازی مدیریت دولتی را می توان به عنوان دستگاه دولت از جمله کارکنان، تجهیزات و فرایندهای اداری طراحی شده برای کمک به شکل گیری و اجرای سیاست های عمومی دولتی تعریف کرد (اکیندل، لولایا و ست لوبیان، ۲۰۰۲). در حالی که آذربایجی، مورناکیچی، لولا و لولوقمی (۲۰۱۴) مدیریت دولتی را تحقق یا اجرای سیاست عمومی توسط مقامات شایسته تعریف کرده اند.

جانسون معتقد است (۲۰۱۵) مدیریت دولتی اصطلاحی است برای تعریف ترتیبات سازمانی و رویه ای رسمی که تحت آن کارمندان دولتی یا به کارگیری و ارائه مشوره در سیاست و مدیریت متبلع، به دولت خدمت می کنند. جنبه های سازمانی، هم به ساختارهای کلی و هم به روابط درون مدیریت دولتی اشاره دارد.

از دیدگاه ماروم (۲۰۱۶)، مدیریت دولتی تلاش گروهی همکارانه در محیط عمومی است؛ هر سه شاخه مجریه، مقننه و قضائیه و ارتباط متقابل آنها را پوشش می دهد؛ نقش مهمی در تدوین سیاست های عمومی دارد و در نتیجه بخشی از روند سیاسی است؛ در روش های شایان توجهی از مدیریت خصوصی متفاوت است و از نزدیک با افراد و گروه های خصوصی متعدد در ارائه خدمات به جامعه مرتبط است. بنابراین در مجموع می توان گفت که اندیشمندان یاد شده بر مدیریت مسائل عمومی با هدف تضمین منافع عمومی در تعریف مدیریت دولتی تأکید دارند.

سنجش مدیریت دولتی

در خصوص سازه های مدیریت دولتی توافق چندانی بین اندیشمندان وجود ندارد. می هن، هس و آدامز و دنهارت و دنهارت سیر تحول ادبیات مدیریت دولتی را در سه دیدمان اداره امور عمومی سنتی، مدیریت دولتی نوین و حکمرانی خوب مقایسه کرده اند.

می هن (۲۰۰۳) دیلمان های اداره امور عمومی سنتی، مدیریت دولتی نوین و حاکمیت شهروندمدار را در مؤلفه هایی از قبیل بافت، جمعیت شناختی، نیازها/مسائل، استراتژی، حکومت کردن از طریق و بازیگران مختلف مقایسه می کند؛ در حالی که هس و آدامز (۲۰۰۷) با توجه به انتقال دیلمانی و روند تغییرات در ماهیت مدیریت دولتی، مدیریت دولتی را در سه دیلمان بوروکراسی، مدیریت دولتی نوین و حاکمیت اجتماعی در مؤلفه هایی همچون تئوری، گرایش، ساختار سازمانی، هدف، نوع دانش، زبان، سرمایه و مردم، به مقایسه پرداخته اند. همان گونه که در جدول ۱ مشاهده می کنید، دنهارت و دنهارت، سیر تحول مدیریت دولتی را از اداره امور عمومی سنتی به مدیریت دولتی نوین و سپس ارزش های همگانی در نظر گرفتند.

جدول ۹. مقایسه دبدمان‌های مدیریت دولتی از دید ذنهارت و ذنهارت

دبدمان‌ها مؤلفه‌ها	اداره امور عمومی مستی	مدیریت دولتی نوین	ارزش‌های همگانی
مبانی نظری و معرفت‌شناختی	نظریه‌ها و مفاهیم علوم سیاسی اجتماعی	نظریه‌های اقتصادی، علوم اجتماعی، روزنامه‌نگاری و اثبات‌گرایی (اصالت مجریه)	نظریه‌های مردم‌سالاری، رویکرد کثرت‌گرایی به بخشی از جمله روزنامه‌نگاری، مدیریت، اقتصادی و سیاست‌مداری
مقتضات و سبک رفتاری غالب	مقتضات و فساد اداری	مقتضات اقتضای و فساد، فساد اقتصادی، مسخ‌گرایی در جهت‌گیری منافع شخصی	مقتضات راهبردی، آپسون متعدد مقتضات سیاسی، اقتصادی و مایه‌های
چگونگی بین منافع عمومی	منافع عمومی به‌طور سیاسی در قانون مدنی و بیان شده	منافع عمومی به‌طور منافع شخصی اداره جامعه است	منافع عمومی نتایج گفتمان است به ارزش‌های مشترک است
چگونگی	واقعیت‌شناسی در حال دولت و ارباب رجوع	واقعیت‌شناسی در حال متغییری	چگونگی خدمت‌رسانی دولت در قابل شهروندان
نخس دولت	پارو زدن دولت با رویکرد نمادی‌گری به اجزای خط‌مشی‌ها و ارائه کالاهای و طاعت می‌پردازد	هدایت کردن دولت نه‌بیل‌کننده و راهبر می‌روهای بازار است	خدمت‌گزاران دولت به توانمندسان شهروندان و ایجاد ارزش‌های مشترک میان فساد
خط‌مشی‌های دستیابی به اهداف	احدای سازمان‌های اداری از طریق سازمان‌های دولتی موجود	ایجاد سازوکارها و مشق‌های لازم برای دستیابی به اهداف سیاسی از طریق مشارکت بخشی خصوصی و غیرانتفاعی	سازوکار پیچیدی و ایجاد ائتلاف میان سازمان‌های دولتی، خصوصی و غیرانتفاعی
رویکرد پاسخگویی	پاسخگویی سلسله‌مراتبی، مدیران دولتی باید به رهبران سیاسی که با روش مردم‌سالاری انتخاب شده‌اند پاسخگو باشند	پاسخگویی سازمان‌محور، مدیران دولتی باید پاسخگویی مشتریان باشند	پاسخگویی چندجانبه پاسخگویی مدیران دولتی در قابل قانون، ارزش‌های اجتماعی، هجاری‌های سیاسی، منافع عمومی، استثنای‌های خردی و طریق شهروندان
اختیار مقامات اداری	مقامات اداری، آزادی عمل محدودی دارند	مقامات اداری به منظور تحقیق اهداف کارآفرینی، آزادی عمل گسترده‌ای دارند	اختیارات ضروری اما محدود، توانم پاسخگویی
ساختار سازمانی	سازمان‌های دیوان‌سالاری یا اقتدار ارادای به پایین و مایه بر مقررات	سازمان‌های نامتمرکز و منعطف	ساختار شبکه‌ای متنوع به همکاران‌های متقابل دی‌همان درون و بیرون سازمان
تغییر انگیزشی و تشویقی مدیران و کارکنان	پرداخت حقوق و مایه	روحیه کارآفرینی و غلبه خاطر مایه به کاهش اقتدار دولت	خدمات عمومی، دولت جلدی برای کمک به جامعه
مقیاس مدیری	رهایت قوی و رویه‌ها	رهایت‌مندی اهداف	راهبردی شبکه‌ها
رویکرد ارائه خدمات	انحصار ارائه خدمات توسط دولت	بیرون‌سازی	خدمات شبکه‌ای
اهداف کلیدی سیستم	اجرای خط‌مشی‌های سیاسی	تأمین خدمات‌های مشتریان	عیل به ارزش همگانی

جهانی‌شدن^۱

به دلیل چندوجهی و چندبعدی بودن، تعاریف زیادی در خصوص جهانی‌شدن ارائه شده است (محمدی و خواستار، ۱۳۹۳؛ شمیر، ۲۰۰۵؛ کلارک و نول، ۲۰۰۳). از دیدگاه اقتصادی، کوهای آنجلینی (۲۰۱۱) جهانی‌شدن را ادغام اقتصاد ملی به اقتصاد بین‌المللی از طریق تجارت، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، جریان سرمایه، مهاجرت و نقش عمده آن در اطلاعات و ارتباطات از طریق پخش فناوری جدید بیان می‌کند. از دیدگاه اجتماعی، لوجی و لوتیوگو (۲۰۱۱) معتقدند جهانی‌شدن روند افزایش ارتباط متقابل میان جوامع است. به‌طوری‌که وقایع در بخشی از جهان بیشتر و بیشتر روی مردم و جوامع دور اثر می‌گذارد. کیم و باوک (۲۰۰۸) جهانی‌شدن را اساساً نوعی فرایند فناوری پیشرفته از تغییر به سوی افزایش ارتباط متقابل اطلاعاتی و ارتباطی و وابستگی متقابل کارکردی میان مردم سراسر جوامع و ملت‌ها می‌دانند.

سنجش جهانی‌شدن

جهانی‌شدن به‌وسیله ترکیبی از دیدگاه‌ها نسبت به حاکمیت جهانی، پیشینه پژوهش‌ها و علل جهانی‌شدن در ابعاد مختلف سنجیده شده است که در زیر به تعدادی از آنها به‌طور خلاصه اشاره شده است:

ابعاد فرهنگی / فنی: وضعیت اینترنت و ارتباطات دیجیتال، وضعیت رسانه‌های صوتی و تصویری و وضعیت رسانه‌های چاپی (مدیر شانه‌چی، ۱۳۷۹)؛ توسعه فناوری‌های اطلاعاتی، رشد صنعت توریزم، رسانه‌های ارتباطی (ساروخانی و کروی، ۱۳۸۸)؛ لیبرال دموکراسی، سکولاریسم، عقل‌گرایی، اومانیسم و فردگرایی، مصرف‌گرایی، ماتریالیسم، موسیقی راک و رپ و استقلال جوانان از خانواده‌های خود (غفوری و فداردی، ۲۰۱۰).

بعد اقتصادی: جهانی‌شدن تجارت، سرمایه‌گذاری خارجی، مهاجرت نیروی کار، توسعه اقتصاد مبتنی بر بازار آزاد رقابتی، تقسیم کار بین‌الملل و شرکت‌های چندملیتی (شهرام‌نیا، ۱۳۸۵).

ابعاد سیاسی / اجتماعی: جنبش‌های اجتماعی نوگرایانه، توسعه ارتباطات، مسائل زیست‌محیطی، سازمان‌ها و نهادهای فراملی، افزایش وابستگی متقابل کشورها به یکدیگر.

آثار جهانی‌شدن بر مدیریت دولتی

در ارتباط با آثار جهانی‌شدن بر مدیریت دولتی، نویسندگان دیدگاه‌های متفاوتی بیان کرده‌اند:

گفته - مورگان (۲۰۰۶) معتقد است از دست دادن قدرت، مشروعیت و انسجام در درون دولت، تبعیت متافع عمومی و دولت به علایق بخش خصوصی، خصوصی شدن و تألیف شدن ثبات دولت رفاه اجتماعی، پیامدهای این پدیده است. در همین رابطه به بلور گیم (۲۰۰۸) جهانی شدن موجب بازسازی وظایف و خدمات دولت، خصوصی سازی، افزایش بیرون سپاری، مقررات زدایی، افزایش کوچک سازی، تقویت سازمان های دولتی، فدرالی، گسترش قدرت شرکت های چندملیتی و سایر مؤسسه های غیردولتی، آزادی و اختیار بیشتر برای سطوح پایین حکومت پدیدل انقلاب فناوری اطلاعات و ایستگی اقتصادی، مالی، سیاسی، فناوری و نظم کی کشورهای در حال توسعه به کشورهای توسعه یافته شده است. ایکاک و متین (۲۰۱۲) کمک به توسعه شراکت بخش دولتی و خصوصی، به کارگیری اصول مدیریت بخش خصوصی در بخش دولتی و نقش مهم کاربردهای دولت الکترونیک در عملیات بخش دولتی سازمان های دولتی را جزئی از این آثار می دانند. پیر (۲۰۱۳) بحث می کند که هنوز در عصر جهانی شدن، دولت ها کنترل شایان توجهی را بر حاکمیت خانگی خود اعمال می کنند. مطالعه او بر این یافته صحنه می گذارد که دولت منبع مهمی برای کنترل سیاسی است و گزینه های مقتدرانه ای را در تریبالات حاکمیت خانگی اعمال می کند. تغییرات نهادی بیشتر برای سازگاری با پدیده جهانی شدن صورت می گیرد نه اینکه نتیجه جهانی شدن باشد.

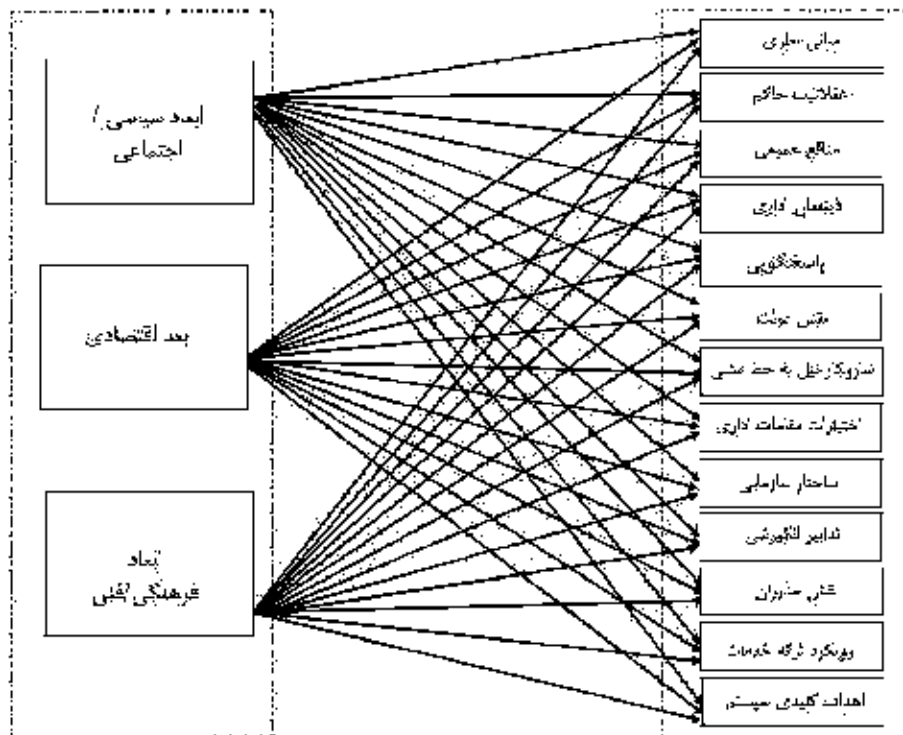
منته کایر (۲۰۰۴) سه دیلمان عجمه برای آثار جهانی شدن مطرح کرده است: ۱. جهانی سازی به شکوفایی منفعت طلبی شخصی کمک کرده است که خود ضمان منفعت علمه است؛ ۲. با گسترش جهانی شدن، دولت های ملی به تدریج نقش سنتی خود را از دست می دهند و نوعی حکومت شرکت سالارانه شکل می گیرد؛ ۳. جهانی سازی به نوعی معاوضه می انجامد؛ یعنی دولت ها اهمیت خود را از دست نمی دهند اما جهانی سازی ماهیت و منش مدیریت دولتی را دگرگون می سازد.

فرازمند (۱۹۹۹) با جمع بندی نظر اندیشمندان مدیریت دولتی، مهم ترین دلالت های ضمن جهانی شدن بر مدیریت دولتی را بدین شرح مطرح کرده است: ۱. تقویت سازمان های دولتی فدرالی؛ ۲. گذر از دولت رفاه به دولت شرکتی؛ ۳. گسترش بوروکراسی سبک بگر؛ ۴. افزایش شراکت دولت و بخش خصوصی در انجام خدمات عمومی؛ ۵. افزایش وابستگی دولت ها؛ ۶. تهدید حکمرانی دولت و تهدید دموکراسی؛ ۷. فساد و توانمندسازی نخبگان.

مدل مفهومی پژوهش

با هدف بررسی اثرهای جهانی شدن بر مدیریت دولتی در ایران، مدل مفهومی این پژوهش به صورت شکل ۱ ترسیم شده است.

مؤلفه‌های مدیریت دولتی ایران: جهانی شدن

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

با در نظر گرفتن مدل مفهومی پژوهش، سه سؤال به شرح زیر مطرح می‌شود که لازم است با مراجعه به نظر خبرگان مدیریت دولتی بررسی شوند.

۱. جهانی شدن چقدر در ایران تحقق یافته است؟
۲. دینمان مدیریت دولتی غالب در ایران کدام است؟
۳. آیا جهانی شدن بر مدیریت دولتی در ایران تأثیرگذار است؟

روش‌شناسی پژوهش

با توجه به مدل پیاو در تحقیق ساندروز مدل پیاو تحقیق ساندروز (۲۰۰۳: ۱۰۸)، این پژوهش از نظر جهت‌گیری پژوهشی کاربردی است که فلسفه اثبات‌گرایی را در پیش گرفته و با رویکرد قیاسی و راهبردی‌پیمایی، در افق زمانی تک‌مقطعی به اجرا درآمده است. جامعه آماری آن، استادان مدیریت دولتی دانشگاه‌های دولتی و آزاد شهر تهران (۹۲ نفر) هستند که به‌عنوان خبره علمی مدیریت

دولتی لحاظ شده اند. با توجه به جدول مورگان، حجم نمونه ۷۵ نفر تعیین شد و پرسشنامه‌ها به روش نمونه در دسترس در اختیار آنان قرار گرفت. گفتنی است که ۶۵ نفر (۸۷ درصد) از آنان به تکمیل پرسشنامه‌ها اقدام کردند. اعضای جامعه آماری، نه تنها در حوزه مدیریت خبرگان علمی هستند، بلکه با در نظر گرفتن فعالیت‌های علمی در حوزه جهانی شدن، از قبیل انتشار مقاله (۳۰/۵ درصد)، سخنرانی (۲۱/۱ درصد)، کارگاه آموزشی (۸/۴ درصد)، برگزاری همایش (۱۳/۷ درصد)، شرکت در کمیسیون‌ها یا کمیته‌های تخصصی (۳۲/۲ درصد) و کتاب (۲/۳ درصد) می‌توان تا حدودی آنان را خبرگان علمی در زمینه جهانی شدن نیز به حساب آورد.

پرسشنامه در سه بخش تنظیم شد که بخش اول آن به مشخصات جمعیت‌شناسی، بخش دوم به سؤال‌های مدیریت دولتی (با اقتباس از الگوی ۱۳ بعدی دنهاوت و دنهاوت (۲۰۰۰) در سه دینمان اداره امور عمومی سستی، مدیریت دولتی نوین و ارزش‌های همگلی و با توجه به مبانی نظری پژوهش) و بخش سوم به سؤال‌های سنجش جهانی شدن (در مقیاس شش درجه‌ای لیکرت و با توجه به مبانی نظری به صورت محقق ساخته) اختصاص دارد. به منظور بررسی روایی پرسشنامه، ضمن استفاده از مبانی نظری مرتبط، از صاحب نظران درباره محتوای پرسشنامه نظرخواهی به عمل آمد و برای سنجش اعتبار پرسشنامه نیز از آلفای کرونباخ استفاده شد که مقدار آن برای بعد فرهنگی/فنی ۰/۸۶۵، بعد اقتصادی ۰/۹۳۳ و بعد سیاسی/اجتماعی ۰/۹۲۸ به دست آمد که این مقادیر (مقدار بیشتر از ۰/۷) نشان دهنده اعتبار نسبتاً زیاد پرسشنامه است.

یافته‌های پژوهش

سؤال اول: جهانی شدن در ابعاد سه گانه فرهنگی/فنی، اقتصادی و اجتماعی/سیاسی چقدر در ایران تحقق یافته است؟ برای پاسخ به این سؤال از آزمون T تک نمونه‌ای استفاده شده است. همان گونه که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، از دید خبرگان، جهانی شدن (ادراک شده) در ابعاد فرهنگی/فنی یا میانگینی بیش از میانگین مفروض (۳/۵۰) تحقق یافته، ولی در ابعاد اقتصادی و اجتماعی/سیاسی، میانگینی پایین‌تر از میانگین مفروض کسب کرده (متفی) و تحقق نیافته است.

جدول ۲. آزمون T تک نمونه‌ای ابعاد فرهنگی/فنی، اقتصادی و سیاسی/اجتماعی متغیر جهانی شدن

ابعاد جهانی شدن	میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	T	سطح معناداری	فاصله اطمینان ۹۵٪ کمرانه پایین کمرانه بالا
فرهنگی/فنی	۳/۷۷۰۳	۰/۶۷۰۹۵	۶۴	۲/۲۴۸	۰/۰۰۲	-۰/۱۰۴۱ -۰/۴۲۶۶
اقتصادی	۲/۸۳۹۶	۰/۷۰۹۸۹	۶۴	-۷/۵۰۱	۰/۰۰۰	-۰/۱۸۲۶ -۰/۴۸۴۵
سیاسی/اجتماعی	۲/۹۵۰۵	۰/۷۳۳۷۴	۶۴	-۶/۰۴۶	۰/۰۰۰	-۰/۱۷۳۱ -۰/۳۶۷۹

سؤال دوم: دیدمان مدیریت دولتی غالب در ایران کدام است؟ از آزمون خی دو تک بعدی به منظور پاسخ به این سؤال استفاده شده است. با توجه به جدول ۳، دیدمان غالب، در تمام مؤلفه های مدیریت دولتی با سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵، دیدمان اداره امور عمومی سنتی است و تنها در مؤلفه عقلانیت حاکم با سطح معناداری بیش از ۰/۰۵ دیدمان غالبی وجود ندارد.

جدول ۳. آزمون خی دو تک بعدی دیدمان مدیریت دولتی غالب

مؤلفه های مدیریت دولتی	شاخص ها	آزمون خی دو	درجه آزادی	سطح معناداری
مانی نظری	نظریه نیاسی	۳۷/۶۹۰	۳	۰/۰۰۰
	نظریه اقتصادی			
	نظریه دموکراسی			
عقلانیت حاکم	انسان اداری	۰/۵۵۲	۲	۰/۷۵۶
	انسان اقتصادی			
	انسان اقتصادی، نیاسی و سازمانی			
منافع عمومی	دیدگاه نیاسی	۳۰/۴۰۶	۳	۰/۰۰۰
	تجميع منافع فردی			
	ارزش های توافقى مشترك			
ثبات نظام اداری	ارتاب رجوع و نمایندگان مجلس	۱۷/۴۴۳	۳	۰/۰۰۰
	مشتریان			
	شهروندان			
نقش دولت در اجرای خطامی	دخالت مستقیم (پاروزانی)	۶۰/۰۳۶	۳	۰/۰۰۰
	هتایت کلی (تسهیل کننده و رهبر)			
	میلجیگری بین نهادهای بخش خصوصی و غیردولتی			
سازوکار نل به خطامی	برنامهای اداری	۴۲/۵۸۸	۳	۰/۰۰۰
	سازوکار مشارکت نهادهای بخش خصوصی و غیردولتی			
	اتلافی از نهادهای دولتی و غیردولتی			
پاسخگویی	سلسله مراتب	۵۴/۹۴۹	۲	۰/۰۰۰
	مشتریان (بازارمحور)			
	چندوجهی (ثبات)			

ادامه جدول ۳

مؤلفه‌های مدیریت دولتی	شاخص‌ها	آزمون خرد	درجه آزادی	سطح معناداری
اختیارات اداری مقامات دولتی	اختیارات محدود اداری	۳۶/۵۰۰	۲	۰/۰۰۰
	آزادی عمل گسترده			
	اختیارات پاسخگوینده			
مختار سازمانی	مختارهای دیروکتیو	۹۰/۷۸۱	۳	۰/۰۰۰
	مختارهای نامتمرکز و منعطف			
	مختار شکای میثی بر همکاری قی‌تفان			
مبانی لگیش	پرداخت حقیق و مزایا	۱۱۴/۲۸۶	۴	۰/۰۰۰
	فضای کارآفرینی			
	خدمت‌گذاری به جامعه			
نقش کلیدی مدیران	رعایت قوانین و رویه‌ها	۸۶/۸۶۱	۴	۰/۰۰۰
	برآوردسازی اهداف			
	راهبری شبکه‌ها			
رویکرد ارائه خدمات	انحصار ارائه خدمات توسط دولت	۶۶/۰۳۴	۴	۰/۰۰۰
	بدون‌مباری			
	خدمات شکای			
اهداف کلیدی سیستم	اجرای خط‌مشی‌های ملی	۱۰۸/۶۶۷	۴	۰/۰۰۰
	تأمین خواسته‌های مشتریان			
	نیل به ارزش همگلی			

سؤال سوم: آیا جهانی شدن بر مدیریت دولتی در ایران تأثیرگذار است؟ از آزمون رگرسیون لجستیک چندوجهی به‌منظور بررسی تأثیر هر یک از ابعاد جهانی شدن بر هر یک از مؤلفه‌های مدیریت دولتی (متغیر اسمی چندوجهی) استفاده شده است.

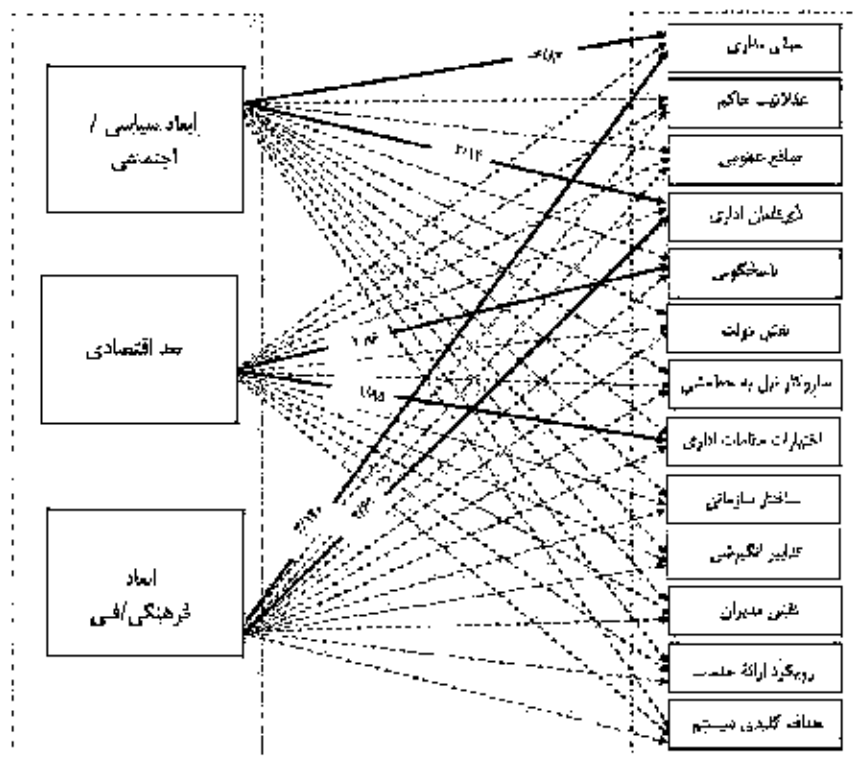
همان‌گونه که در جدول ۴ مشاهده می‌شود، از دید خبرگان مدیریت دولتی، ابعاد فرهنگی / فنی و سیاسی / اجتماعی بر مؤلفه‌های پایه نظری و ذی‌نفعان اداری و بعد اقتصادی بر مؤلفه‌های پاسخگویی و اختیارات اداری مقامات دولتی با سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ تأثیر گذاشته‌اند، بقی مؤلفه‌ها با سطح معناداری بیش از ۰/۰۵ بی‌تأثیر بوده‌اند.

انگیزه جدول ۴

نوع و نام زمین و کاربری	تعداد (هکتار)	مساحت (هکتار)	مردم (هکتار)	نوع و نام زمین و کاربری	تعداد (هکتار)	مساحت (هکتار)	مردم (هکتار)	نوع و نام زمین و کاربری	تعداد (هکتار)	مساحت (هکتار)	مردم (هکتار)
۱۰۰۱۰۰	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱
	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱
	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱
	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱
	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱
۱۰۰۱۰۰	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱
	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱
	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱
	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱
	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱
۱۰۰۱۰۰	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱
	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱
	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱
	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱
	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱
۱۰۰۱۰۰	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱
	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱
	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱
	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱
	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۰۰۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱

مدل نهایی پژوهش

همان گونه که در شکل ۲ مشاهده می‌کنید با توجه به تشریح به دست آمده، تأثیر هر یک از ابعاد متغیر جهانی شدن بر مؤلفه‌های مدیریت دولتی (با توجه به مقدار B) به صورت خط ضمتد و بی تأثیر بودن آن با خط چین نشان داده شده است.

شکل ۳. مدل نهایی پژوهش

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

جهانی شدن چه به صورت خودجوش یا برنامه‌ریزی شده و احتمالی، پدیده‌ای است که نمی‌توان تأثیرات آن را نادیده گرفت و همانند شمشیر دولبه، فرصت‌ها و تهدیدهایی را پیش روی هر کشوری قرار می‌دهد، حال این دولت‌مردان هستند که با سیاست‌ها و برنامه‌های خود در برابر این پدیده رویه‌روند و واکنش‌های متفاوتی چون مقاومت، تعلل سازنده یا تقلید کامل نشان می‌دهند.

با اجماع نظر به یافته‌های این پژوهش، در کشور ما جهانی شدن بیشترین تأثیر را در ابعاد فرهنگی / فنی برجای گذاشته است. ریشه این تأثیرگذاری را می‌توان بیشتر در گسترش فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی دانست. در همین رابطه، بیوسی و آلبرتی (۲۰۰۳) معتقدند جهانی شدن تکنولوژی، نه تنها رشد انفجاری تبادل اطلاعات از طریق اینترنت را به ارمغان آورد، بلکه به گسترش فرصت‌های آموزشی و ایجاد شبکه‌های فراملی اجتماعی کمک کرد.

چنانچه موافق جهانی شدن در ابعاد فرهنگی / فنی کشور خود باشیم و آن را پدیده‌ای برای از بین بردن تعصبات قومی، توسعه زبان مشترک، افزایش دسترسی به اطلاعات و... بدانیم، باید زمینه‌های ارتباط با سایر کشورها را از طریق گفت‌وگوهای چندجانبه درباره مسائل مشترک، شناساندن فرهنگ، دین، موسیقی، سنت‌ها، تاریخ و ادبیات کشور خود به سایر کشورها با توجه به ناهمخوانی فرهنگ‌ها یا یکدیگر، فراهم کنیم. اما چنانچه با نگاه انتقادمیز، آن را موجب گسترش هسته مشترک فرهنگی و از بین رفتن فرهنگ‌های قومی و قبیله‌ای، هویت ملی و ترویج فرهنگ غربی بدانیم، باید به شناسایی جایگاه موقعیت خود در جهان امروز و حفظ هویت اسلامی - ایرانی از طریق گسترش ارزش‌های اسلامی، افزایش سطح آگاهی و رشد مردم برای مقابله با تهاجمات فرهنگی غرب بپردازیم تا بتوانیم سرعت این پدیده رو به رشد را در کشور کاهش دهیم.

یافته‌ها نشان می‌دهد جهانی شدن در بعد اقتصادی در ایران تحقق نیافته است. نتیجه بیان شده به این معنا نیست که جهانی شدن در بعد اقتصادی اصلاً تأثیرگذار نبوده، بلکه تأثیرگذاری آن معنادار نیست. چنانچه نگاه خوش بینانه‌ای به جهانی شدن در بعد اقتصادی داشته باشیم و آن را موجب از بین رفتن فقر، افزایش تجارت، افزایش تولید و اشتغال و... بدانیم، دولت می‌تواند رویکرد خود را در تعیین خط‌مشی‌گذاری، بر پایه جذب مشارکت بخش خصوصی و استفاده از سرمایه‌گذاران قرار دهد. ولی چنانچه با نگاه منتقدانه‌ای به جهانی شدن در این بعد بنگریم و معتقد باشیم که جهانی شدن باعث گسترش فقر در بین کشورهای در حال توسعه، افزایش شکاف میان فقیر و غنی و افزایش وابستگی کشورهای جهان سوم به کشورهای توسعه یافته می‌شود؛ خط‌مشی مقاومتی و حمایت از تولید داخلی، خودکفایی و حمایت از طرح‌های نخبگان کشور در جهت توسعه اقتصاد را می‌توان نمونه‌هایی از جهت‌گیری مثبتی بر چنین رویکردی معرفی کرد.

با توجه به یافته‌های پژوهش، جهانی شدن در بعد سیاسی / اجتماعی تحقق نیافته است. با نگاه خوش بینانه به دلیل ارتقای دموکراسی و رشد فرهنگ سیاسی، افزایش تعامل میان دولت‌ها، تقویت جملعه مدنی و... جهانی شدن در بعد سیاسی / اقتصادی ضروری است. برای گسترش این پدیده، مشارکت هر چه بیشتر دولت با شهروندان و جامعه مدنی در اکثر مسائل و استفاده از

نخبگان در حوزه‌های سیاسی / اجتماعی پیشتاز می‌شود، یا نگاه منتقدانه به جهانی‌شدن در بعد سیاسی / اجتماعی که موجب کم‌رنگ‌شدن نقش جوامع محلی، تحمیل سیاست‌های فراطبی به کشورهای جهان سوم، کاهش اقتدار دولت‌ها و ... می‌شود؛ باید از عضویت در سازمان‌های فراطبی صرف‌نظر کنیم.

همان‌گونه که از یافته‌های پژوهش مشخص شد، جهانی‌شدن بر مبنای نظری ضدیت دولتی در ایران اثرگذار بوده است. مطالعات پودرا (۲۰۰۵) با بررسی رابطه جهانی‌شدن و دموکراسی نشان می‌دهد دموکراسی در ایران افزایش یافته است. از آنجا که به تمرکز صرف بر پایه نظری علوم سیاسی در اداره امور عمومی سنتی انتقاد شده است، این انتظار وجود دارد که در آینده نزدیک دیدمان‌های جایگزینی در اداره امور کشور مطرح شود. هر چند در قانون مدیریت خدمات کشوری و برنامه چهارم، توسعه نظریه اقتصادی بیشتر در کانون توجه قرار گرفته است؛ بر طبق سیاست‌های کلی نظام اداری مقام معظم رهبری به‌عنوان قرائت رسمی و جهت‌گیری دولت با رویکرد آینده مطلوب در چشم‌انداز ۱۴۰۴ (ره‌نورد، ۱۳۹۱)، مدیریت دولتی ایران در آینده مطلوب باید به‌سوی تلفیقی از ارزش‌های همگانی و متعالی حرکت کند. بنابراین بر انجام تمهیدات لازم برای استقرار مدیریت ارزش‌های همگانی تأکید می‌شود و باید مبنای آن در تدوین خط‌مشی‌های بهبود نظام اداری و همچنین برنامه‌های توسعه پنج‌ساله مدنظر قرار گیرد.

براساس یافته‌های پژوهش، جهانی‌شدن بر اختیارات اداری مقدمات دولتی در مدیریت دولتی ایران اثرگذار بوده است. با تخیلاتی که جهانی‌شدن در این زمینه ایجاد کرده است، دیگر اختیارات مقدمات دولتی محدود نیست، آنها می‌توانند اهداف کارآفرینانه خود را بیان و اجرا کنند.

بر مبنای یافته‌های پژوهش، ذی‌نفعان اداری در مدیریت دولتی تحت تأثیر جهانی‌شدن قرار گرفته‌اند. با این رویکرد، دفاع از پذیرش تنها ارباب‌رجوع و نمایندگان مجلس در دیدمان اداره امور عمومی سنتی به‌عنوان ذی‌نفعان اداری، امکان‌پذیر نیست. با اعلان نظر به حرکت به سوی دیدمان ارزش‌های همگانی، باید کلیه شهروندان را ذی‌نفعان محسوب کرد و فقط افرادی که در غلبه مشی‌ری هستند، مدنظر قرار نگیرند.

نتایج نشان می‌دهد جهانی‌شدن بر پاسخگویی مدیریت دولتی ایران تأثیرگذار بوده است. با این دیدگاه دیگر نمی‌توان پاسخگویی را بر مبنای سلسله‌مراتب قرار داد. با توجه به دیدمان ارزش‌های همگانی، جهت‌گیری پاسخگویی باید همه اقشار جامعه را پوشش دهد.

فعالیت‌های پژوهشی در کشور عموماً همراه با محدودیت‌ها و موانع است که این موضوع را می‌توان از جنبه‌های مختلف بررسی کرد. این پژوهش نیز با محدودیت‌هایی به شرح زیر مواجه بوده است:

- محدودیت ذاتی پرسشنامه: با توجه به اینکه پرسشنامه، ادراک افراد از واقعیت را می‌سنجد، احتمال دارد این ادراک با واقعیت کلاً تطبیق نداشته باشد. این امر در تحقیق حاضر نیز مصداق دارد.
 - محدودیت جلمه آماری: از آنجا که جامعه آماری این پژوهش اساتید رشته مدیریت دولتی بودند و بیشتر این افراد تجربه اجرایی در بخش دولتی را ندارند، این محدودیت که خبرگان انتخابی تنها تجربه علمی هستند را نباید نادیده گرفت.
 - محدودیت تعمیم: با توجه اینکه یافته‌های این پژوهش بر مبنای ادراک اعضای هیئت علمی از گسترش جهانی شدن و مؤلفه‌های مدیریت دولتی صورت گرفته است، در تعمیم یافته‌های آن باید جانب احتیاط را رعایت کرد.
 - محدودیت تکنیک آماری: با استفاده از رگرسیون لجستیک چنوخچی در این پژوهش، محدودیت توان آماری این تکنیک را نباید نادیده گرفت.
- با توجه به مسائلی جدیدی که طی اجرای این پژوهش برای پژوهشگر مطرح شد، پیشنهاد می‌شود، تحقیقات تکمیلی در زمینه جهانی شدن دنبال شود. تحقیق حاضر ادراک خبرگان مدیریت دولتی نسبت به آثار جهانی شدن را تبیین می‌کند، توصیه می‌شود از دیدگاه‌های مدیران ارشد نظام اداری، تأثیر جهانی شدن بر مدیریت دولتی ایران بررسی شود. در این پژوهش جهانی شدن با ابعاد اقتصادی، اجتماعی / سیاسی و فرهنگی / فنی سنجیده شده است؛ در تحقیقات آتی می‌توان جهانی شدن را با ابعاد گسترده از قبیل ملاحظات زیست‌محیطی، کیفی و حقوقی سنجید. در تحقیقات آتی برای بررسی تأثیر جهانی شدن بر مدیریت دولتی، می‌توان متغیرهای احتمالی تعدیل‌کننده یا میانجی مانند متغیرهای محیطی را در نظر گرفت. در این پژوهش برای همپیک از ابعاد جهانی شدن از قبیل فرهنگی / فنی؛ سیاسی / اجتماعی و اقتصادی، شاخص‌هایی شناسایی شده است، امکان دارد که شاخص‌های دیگری نیز وجود داشته باشد؛ پیشنهاد می‌شود در تحقیقات آتی این شاخص‌ها شناسایی و سنجیده شوند.

References

- Adenbigbe, Morenikeji, A., Olla & Oluwafemi, J. (2014). Towards A Theoretical Definition of Public Administration. *IOSR Journal of Business and Management (IOSR-JBM)*, 16(3), 65-70
- Akindede, S. T., Olopa, O. R., & Ohiyan, A. S. (2002). The theory of public administration and its relevance to Nigerian administrative ecology. *Journal of Social Science*, 6(4), 247-256.

- Aykac, B. & Metin, H. (2012). The future of public organizations, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 62, 468-472.
- Bayat, B., & Azadvary, A. A. (2010). Impacts of globalization on national identity and global identity (with an emphasis on modern communication media) *Journal of Social Security Studies*, 22, 83-104. (in Persian)
- Bertucci, G., & Alberti, A. (2003). Globalization and the Role of the State: Challenges and Perspectives. *Reinventing Government for the Twenty-First Century, State Capacity in a Globalizing Society/Rondinelli DA, Cheema G, Shabbir (editors) -Westport, Connecticut (USA): Kumarian Press Inc*, 17-31.
- Castells, M. (2008). The new public sphere: Global civil society, communication networks, and global governance. *The annals of the American academy of Political and Social Science*, 616(1), 78-93.
- Clark, T. & Knowles, L. L. (2003). Global myopia: globalization theory in international business. *Journal of International Management*, 9(4), 361-372.
- Conteh-Morgan, E. (2006). Globalization, state failure, and collective violence: The case of Sierra Leone. *International Journal of Peace Studies*, 11(2), 87-104.
- Croci Angelini, E. (2011). Globalization and public administration a complex relationship. *International Journal of Public Administration*, 34(1-2), 4-12.
- Denhardt, R. B. (1984). *Theories of Public Administration*. Pacific Grove, California: Brooks/Cole Publishing Co.
- Denhardt, R. B., & Denhardt, J. V. (2000). The new public service: Serving rather than steering. *Public administration review*, 60(6), 549-559.
- Farazmand, A. (1999). Globalization and public administration. *Public administration review*, 509-522.
- Farazmand, A. (2009). Building Administrative Capacity for the Age of Rapid Globalization: A Modest Prescription for the Twenty-First Century. *Public Administration Review*, 69(6), 1007-1020.
- Fiss, P. C., & Hirsch, P. M. (2005). The discourse of globalization: Framing and sensemaking of an emerging concept. *American Sociological Review*, 70(1), 29-52.
- Ghaffaury, A., & Fadardi, J. S. (2010). Role of social psychology in protecting native values in the process of globalization. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 5, 1961-1966.
- Göksel, N. K. (2004). Globalisation and the State. *Studies*, 25(3), 345-354.

- Guogis, A. (2013). Considering the negative impacts of globalization on the social sphere and the alternative of the new governance. *Svaikatos Politika ir Valdymas*, 5(1), 7-14
- Hess, M., & Adams, D. (2007). Innovation in public management: the role and function of community knowledge. *The Innovation Journal: The Public Sector Innovation Journal*, 12(1), 1-20
- Huddleston, M. W. (2000). Onto the darkling plain: globalization and the American public service in the twenty-first century. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 10(4), 665-684.
- Huque, A. S., & Yep, R. (2003). Globalization and reunification: administrative reforms and the China-Hong Kong convergence challenge. *Public Administration Review*, 63(3), 141-152
- Ibrahim, A. A. (2013). The impact of globalization on Africa. *International Journal of Humanities and Social Science*, 3(15), 85-93
- Johnston, J. (2015). Public administration: Organizational aspects. *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences*, 3rd edition, 19, 521-525
- Jreisat, J. E. (2005). Comparative public administration is back in, prudently. *Public Administration Review*, 65(2), 231-242
- Kim, C. K. (2008). Public administration in the Age of globalization. *International Public Management Review*, 9(1), 39-55.
- Kim, Y. Y., & Bhawuk, D. P. (2008). Globalization and diversity: Contributions from intercultural research. *International Journal of Intercultural Relations*, 32(4), 301-304.
- Kjaer, A. M. (2004). *Governance: Key Concepts*, Cambridge: Polity Press.
- Marume, S. B. M. (2016). Meaning of Public Administration. *Journal of Research in Humanities and Social Science*, 4(6), 15-20
- Meehan, E. M. (2003). From Government to Governance, Civic Participation and new Politics: *The Context of Potential Opportunities for the Better Representation of Women*. Centre for Advancement of Women in Politics, Queen's University Belfast
- Meenu, D. (2013). Impact Of Globalization And Liberalisation On Indian Administration. *International Journal of Marketing, Financial Services & Management Research*, 2(9), 120-125.
- Modir Shanehchi, M. (2000). Communications and its role in today's world. *Journal of Foreign Policy*, 4, 374-387. (in Persian)

- Mohammadi, F. & Khastar, H. (2014) The effect of triple indicators of globalization on the human resources building. A panel data study from 2005 to 2011. *International Journal of Public Administration*, 6(3), 561-582 (in Persian)
- Nsibambi, A. (2001) The effects of globalization on the state in Africa: Harnessing the benefits and minimizing the costs. *UN General Assembly, Second Committee, Panel Discussion on Globalization and the State*.
- Oji, A. E., & Ozioko, M. V. C. (2011) Effect of Globalization on Sovereignty of States. *Nnamdi Azikiwe University Journal of International Law and Jurisprudence*, 2, 256-270.
- Pierre, J. (2013). *Globalization and Governance*, USA. Edward Elgar.
- Rahmavard, F. (2011). Public administration model for the realization of the sovereignty balance perspective 1404. *Journal of Public Administration Perspective*, 6, 43-58. (in Persian)
- Rudra, N. (2005). Globalization and the Strengthening of Democracy in the Developing World. *American Journal of Political Science*, 49(4), 704-730
- Sarokham, B. & Karubi, Z. (2009). The Process of Globalization and Its Impact on The Media Role on Iranian Culture: The Case of TV. *Journal of Social Sciences*, 16 (47), 37-73 (in Persian)
- Saunders, M.N.K., Lewis, P. & Thornhill, A. (2003). Research methods for business students (3rd Ed) *Harlow: FT Prentice Hall*
- Sezen, S. (2001). The impact of globalization on the organization of Public Administration: Turkish Case. *Turkish Public Administration Annual*, 27, 28.
- Shahramma, A. M. (2006) Globalization and democracy in Iran. Tehran. *Contemporary look*. (in Persian)
- Shamir, R. (2005) Without borders? Notes on globalization as a mobility regime. *Sociological theory*, 23(2), 197-217
- Shirady, M. (2005). Globalization in a critical perspective with regard to Iran, threats of globalization in developing countries, *Journal of Strategy*, 36, 123-155. (in Persian)
- Waldo, D. (1975). *Education for Public Administration in Seventies*. in *American Public Administration: past, present, and future*. Mosher F.C. (Ed.), University of Alabama Press